

Kawie grozi wyginięcie

20 stycznia 2019

Najnowsze badania przynoszą złe wieści dla miłośników kawy. Wskutek wylesiania, zmiany klimatu i związanego z tym rozprzestrzeniania się chorób, aż 60% dzikich gatunków kawy jest zagrożonych wyginięciem. Tymczasem w przypadku mniej niż połowy tych gatunków zebrano ich nasiona, które trafiły do banków nasion. To zaś oznacza, że gdy one wyginą, to ich już nie odzyskamy.

Dzikie gatunki kawy są ważnym źródłem materiału genetycznego dla gatunków uprawnych. A zmiany klimatyczne powodują, że stają się one coraz ważniejsze z punktu widzenia utrzymania upraw. „Jeśli popatrzymy na historię uprawy kawy, to co mniej więcej 40 lat musimy wykorzystywać różnorodność dzikich odmian do rozwiązania specyficznych problemów nękających uprawy” – mówi główny autor badań Aaron Davis, Royal Botanic Gardens w Kew, który jest tam głównym specjalistą ds. badań nad kawą.

Davis i jego koledzy przyjrzeni się wszystkim znanym 124 gatunkom kawy. Badali w naturze dziko rosnące rośliny i określali zagrożenia. Następnie każdy z gatunków przypisali do jednej z trzech grup. W Grupie I znalazły się cztery gatunki uprawne oraz blisko spokrewnione z nimi dzikie gatunki. W tej grupie jedynym zagrożonym gatunkiem była dzika *Coffea arabica*. Do Grupy II trafiły wszystkie afrykańskie gatunki kawy. Jest ich 38, a czego zagrożonych jest 23. W Grupie III znalazły się pozostałe 82 gatunki, z czego 51 jest zagrożonych.

Przejrzenie wszystkich światowych gatunków kawy nie jest prostym zadaniem. Davis rozpoczął swoją pracę w 1997 roku od wizyty na Madagaskarze. Od tamtej pory odbył 11 „kawowych” ekspedycji naukowych. Ostatnio był w Sierra Leone w grudniu ubiegłego roku.

Samo znalezienie kawy jest bardzo trudne. Na Madagaskarze

uczony pracował w gęstym lesie tropikalnym. Dostrzeżenie kawy wśród tysięcy innych roślin to poważne zadanie.

Saranda Krishnan, dyrektor ds. uprawy roślin w Ogrodzie Botanicznym w Denver mówi, poszczególne gatunki kawy będzie bardzo trudno chronić przed wyginięciem. Każdy z nich ma bowiem specyficzne wymagania klimatyczne i jest wysoce wyspecjalizowany, może więc znieść jedynie niewielki margines zmian. Ponadto, mimo iż kawa jest rozpowszechniona na całym świecie, każdy z dzikich warunków zajmuje niewielką niszę. „Kawa jest jednym z tych gatunków, które najbardziej zostaną dotknięte zmianami klimatycznymi, gdyż nie jest ona dostosowana do życia w dużych ekoregionach, każdy z dzikich gatunków jest rozprzestrzeniony na niewielkim obszarze” – mówi uczona. Dodaje, że szczególnie niebezpieczne jest dla kawy wylesianie. „Gdy znika las, znika żyjący w nim gatunek kawy”.

Specjaliści powątpiewają, czy uda się powstrzymać wylesianie. Christophe Montagnon, dyrektor ds. badawczych niedochodowej organizacji World Coffee Research mówi, że jedyne co można zrobić w tej sytuacji, to zebrać nasiona dzikich gatunków kawy i umieścić je w specjalnych zbiorach. Organizacja, we współpracy z Global Crop Diversity Trust, ma zamiar zebrać 25 milionów dolarów na stworzenie kolekcji nasion kawy, by zachować jej pulę genetyczną. Nie będzie to jednak łatwe zadanie. W bankach nasion wymagana jest bardzo niska temperatura i niska wilgotność. Nasiona kawy źle znoszą takie warunki. To zaś oznacza, że kolekcja nasion kawy musiałaby być ciągle odnawiana. Alternatywną metodą mogłaby być kriokonserwacja, czyli zamrożenie, jednak tutaj w grę wchodzi olbrzymie koszty.

Autorstwo: Mariusz Błoński

Na podstawie: ScientificAmerican.com

Źródło: KopalniaWiedzy.pl